

PROGRAM ROZVOJA OBCE

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2025 – 2030

Formulár č. Ú1 – Hlavička dokumentu PRO

Názov:	Program rozvoja obce Podhorod' na obdobie 2025 – 2030
Územné vymedzenie:	Košický kraj, okres Sobrance, obec Podhorod'
Schvaľovací orgán:	Obecné zastupiteľstvo obce Podhorod'
Územný plán obce schválený:	Uznesenie OZ: 1/2010 dňa 15.01.2010
Dátum schválenia PRO:	
Gestor tvorby PRO:	Obec Podhorod'
Dátum platnosti:	2025 – 2030
Verzia:	3.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Základné údaje	
Kraj:	Košický kraj
Okres:	Sobrance
Región:	Zemplín
Poloha:	48° 49' 0" N, 22° 18' 0" E
Nadmorská výška	339 m
Rozloha	1660 ha
Počet obyvateľov	314
Hustota obyvateľstva:	19,91
Nacionálie:	
PSČ:	072 64
ŠUJ	00325635

EVČ	SO
Tel. predvoľba:	+421-566584077
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obec Podhorod', Obecný úrad Podhorod' 112,
Web:	www.podhorod.sk
E-mail:	podhorod@lekosonline.sk, podhorod@podhorod.sk
Telefón	6584077

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PRO

Názov dokumentu

- Program rozvoja obce Podhorod' na roky 2025 – 2030

Forma spracovania

- starosta obce,
- poslanci obecného zastupiteľstva
- s pomocou externého odborníka (spolupráca),

Riadenie procesu spracovania

- pracovná skupina pracovala v zložení:
- starosta obce,
- poslanci obecného zastupiteľstva
- s pomocou externého odborníka

Obdobie spracovania

- PRO sa začal aktualizovať v priebehu roka 2024

Financovanie spracovania

- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce.

Obsah

Úvod.....	10
1. Základná charakteristika obce	19
1.1 História obce	19
1.2 Prírodné pomery	20
1.3 Technické pomery.....	21
1.4 Doprava.....	21
1.5 Životné prostredie	21
1.6 Obyvateľstvo.....	22
Graf č. 1 Historický vývin počtu obyvateľov	23
1.7 Bývanie	24
Podnikateľské subjekty a inštitúcie	25
1.8 Školstvo a vzdelanie	25
1.9 Sociálna sféra.....	26
1.10 Zdravotníctvo	27
1.11 Kultúra – deti, mládež, dôchodcovia.....	27
1.12 Ubytovacie zariadenia	28
1.13 Služby -Stravovacie a reštauračné služby	28
1.14 Cestovný ruch.....	28
1.15 Rekapitulácia rozpočtu obce za roky 2018 – 2023	29
1.16 Samospráva	30
1.17 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie územia	30
1.18 Analýza silných a slabých stránok územia.....	31
2. Strategická časť.....	34
1.22 Rozpočet a finančné hospodárenie obce	34
1.23 Zhodnotenie realizácie predchádzajúceho PRO.....	35
Analýza vonkajšieho prostredia.....	42
STEEP analýza	42
2. Strategická časť.....	43
2.1 Vízia územia	43
3. Programová časť	45
3.1. Akčné plány	46
PRIORITA 1	46
HOSPODÁRSKA OBLASŤ	46
PRIORITA 2.....	48
SOCIÁLNA OBLASŤ	48

PRIORITA 3	49
ENVIRONMRNTÁLNA OBLASŤ	49
PRIORITA 4	51
4. Realizačná časť	53
4.1. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PRO PODHOROĎ	53
4.2. SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA NAPLŇANIA PRO	55
4.3. Akčný plán	57
5. Finančná časť	58
5.1. Finančný plán	58
6. Záver	59
7. Prílohy PRO	60
7.1. Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO	60

ÚVOD

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv. Program rozvoja obce Podhorod' s výhľadom do roku 2030 (PRO) je strednodobý strategický dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a je vypracovaný v súlade so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie obce. Na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja, ktorý vychádza z PHSR Košického samosprávneho kraja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom rozvoja obce sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, ktorý vychádza z predošlého PRO Podhorod'. Tento dokument na základe výsledkov ročného hodnotenia bude sa priebežne aktualizovať a dopĺňať.

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov s názvom Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, ktorý definuje Program rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnuť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PRO nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Program rozvoja rieši ekonomický, sociálny a kultúrny rozvoj obce Podhorod', je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto

sústava je členená na strategické programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie.

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním:

1. Miestnej úrovni

- **Územný plán obce,**
- **Program rozvoja obce,** ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce,
- **Viacročný rozpočet.**

2. Národnej úrovni

Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027 schválená uznesením vlády SR č. 253 z 06.04.2022 a následne schválená Európskou komisiou vykonávacím rozhodnutím komisie z 18.07.2022.

Program Slovensko 2021 – 2027 schválený uznesením vlády SR č. 426 z 28.06.2022.

Stratégia financovania EFRR, ESF+, KF, FST a ENRAF na programové obdobie 2021 – 2027. Stratégia financovania Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus, Kohézneho fondu, Fondu na spravodlivú transformáciu a Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu na programové obdobie 2021 – 2027, bola schválená uznesením vlády SR č. 267 z 12. apríla 2022.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR KSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

Významnými faktormi rozvoja regiónov sú ekonomická výkonnosť a regionálna konkurencieschopnosť. Košický kraj patrí k najvýznamnejším hospodárskym priestorom Slovenska, ktorého ťažiskovými ekonomickými odvetviami sú priemysel, stavebníctvo a poľnohospodárstvo. Z priemyselných odvetví sú to hlavne výroba kovov, strojársky, ťažobný priemysel, priemysel palív a energetiky, potravinársky a intenzívne sa rozvíjajúci IT sektor. Priemyselne najrozvinutejšie je krajské mesto Košice, ktoré je administratívnym, priemyselným, obchodným, ekonomickým, vzdelávacím, inovačným i kultúrno-historickým centrom celého regiónu. K najväčším konkurenčným výhodám Košického kraja patrí významný inovačný a výskumný potenciál regiónu a intenzívne sa rozvíjajúci IT sektor, diverzifikovaná hospodárska základňa podporená početnosťou malých a stredných podnikov, perspektívne zásoby obnoviteľných zdrojov energie, vytvorený integrovaný dopravný systém pre región východného Slovenska, ako aj významné kultúrne a prírodné bohatstvo pre rozvoj cestovného ruchu. Z pohľadu sociálneho rozvoja meraného prostredníctvom indexu sociálneho pokroku, ktorý hovorí o naplnení základných ľudských potrieb, blahobytu a príležitostí, je dôležitý postupný rast spokojnosti a kvality života obyvateľstva a vyrovnanie regionálnych disparít.

Víziou Košického samosprávneho kraja je do roku 2030 chce byť sociálnejší, zelenší, dostupnejší, inteligentnejší a pracovne atraktívnejší kraj

Za účelom naplnenia stanovenej vízie bola definovaná štruktúra cieľov skladajúca sa z hlavného cieľa a strategických cieľov, ktoré majú prispieť k jeho naplneniu. Hlavný cieľ

je zameraný na samotného prijímateľa benefitu v podobe obyvateľa kraja. Košický samosprávny kraj má za to, že hlavnou myšlienkou zriadenia regionálnej a miestnej samosprávy je práve zlepšenie identifikácie potrieb a problémov na lokálnej úrovni a zabezpečenie ich efektívnejšieho riešenia z pozície samosprávy. Z tohto dôvodu bol hlavný cieľ stanovený nasledovne:

Zvýšiť životnú úroveň obyvateľov Košického kraja

Hlavný cieľ plánuje Košický samosprávny kraj spolu s partnermi dosiahnuť prostredníctvom 7+1 špecifických cieľov, ktoré odrážajú kompetencie vyššieho územného celku, ako aj kompetencie obcí a miest s cieľom rešpektovať princípy regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. 7+1 špecifických cieľov plne zohľadňuje výsledky analýz súčasného stavu územia, analýzu potrieb kľúčových aktérov, ako aj spoločné východiská európskych a národných politík, zároveň poukazujú na komplexný rozvoj územia a definujú nevyhnutné predpoklady a intervencie pre naplnenie stanovených špecifických cieľov v Košickom kraji¹.

Finančné zabezpečenie v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 134/2020Z.z., sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach:

Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Košický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EU. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.

- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.

- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje z Programu Slovensko v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty v súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu rozvoja obce Podhorod'. Ide o nasledovné strategické dokumenty:

Ako podporné materiály pri vypracovaní Programu rozvoja obce Podhorod' boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania. Obec

---

¹ PHSR Košického samosprávneho kraja

Podhorod' má následne možnosť čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov.

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie z Operačného programu Slovensko.

Operačný program Slovensko sa člení na 5 cieľov politiky súdržnosti :

Cieľ 1 Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko

Európsky cieľ politiky 1	Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa
Podpora	vedy, výskumu a inovácií
	digitalizácie,
	posilnenie malých a stredných podnikov
	rozvoj zručností
	digitálnej pripojiteľnosti
Investície do vedy, výskumu a inovácií prinesú lepšie a kvalitnejšie pracovné miesta a tým aj dôstojnejší život ľudí v regiónoch.	

Cieľ 2 Zelenšie Slovensko

Európsky cieľ politiky 2	Zelenšia, nízko uhlíková Európa
Podpora	energetickú efektívnosť,
	znižovanie emisií skleníkových plynov,
	energiu z obnoviteľných zdrojov a uskladňovanie energie reflektujúc aj globálnu situáciu a potrebu znižovania závislosti slovenskej ekonomiky
	investície na adaptáciu na zmenu klímy
	prístupu k vode
	posilnenie ochrany prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, ako aj udržateľnú mestskú mobilitu
Podstatná časť zdrojov z nových eurofondov pôjde na ochranu prírody a životného prostredia. Na ochranu prírody a biodiverzity je vyčlenených 721 miliónov eur, najmä na podporu chránených častí prírody a krajiny (248 mil. eur) a prieskum, sanáciu a	

monitorovanie environmentálnych záťaží (239 mil. eur). Pre zdravší život v mestách a obciach budú dôležité investície do udržateľnej mestskej mobility (891 mil. eur), medzi nimi aj investície do ekologickej verejnej dopravy (491 mil. eur) a cyklodopravy (100 mil. eur).

Cieľ 3 Prepojenejšie Slovensko

Európsky cieľ politiky 3	Prepojenejšia Európa
Podpora	rozvoj inteligentnej, bezpečnej, udržateľnej transeurópskej dopravnej siete
	Rozvoj vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility
Významná časť nových eurofondov je určená na riešenie problémov, ktoré boli v minulosti zanedbávané – budovanie a opravy ciest I. triedy (241 mil. eur), ciest II. a III. triedy (169 mil. eur) a rekonštrukcie miestnych komunikácií (62 mil. eur).	

Cieľ 4 Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko

Európsky cieľ politiky 4	Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa
Podpora	prístupný trh práce,
	kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, získanie zručností pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu na základe potrieb trhu práce
	aktívne začlenenie a podporu dostupných sociálnych služieb pre znevýhodnené a najodkázanejšie skupiny obyvateľstva, vrátane marginalizovaných rómskych komunit, rodinné poradne
	podporu sociálnych inovácií a potravinovú a materiálnu pomoc pre najodkázanejšie osoby.

Cieľ 5 Európa bližšie k občanom

Európsky cieľ politiky 5	Európa bližšie k občanom
Podpora	hospodársky, sociálny a environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni integrovaným prístupom, a to aj prostredníctvom podpory kultúry a prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu, verejných športovísk a bezpečnosti v regiónoch Slovenska.

Špecifickým cieľom v novom programovom období je **Fond spravodlivej transformácie**, ktorý pomôže riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky regiónom, ktorých sa týka prechod na uhlíkovú neutralitu. **Z balíka 441 mil. eur môžu čerpať región horná Nitra, Košický a Banskobystrický kraj. Celková výška zdrojov z fondov EÚ pre Program Slovensko je 12,594 mld.**

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY SR
EKOFOND SPP
WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIATKOVÝ FOND)
NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS NADÁCIA PONTIS

Analytická časť PRO

Analytická časť PRO obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu rozvoja obce Podhorod' na roky 2025 – 2030 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka č. 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Územný plán obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad
PHSR Košického samosprávneho kraja	2023-2027	regionálna	http://web.vucke.sk
Územný plán veľkého územného celku Košického kraja	priebežne	regionálna	http://web.vucke.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	do 2030	národná	www.mirri.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.mindop.sk
Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030	do 2030	národná	www.minv.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Agenda 2030	do 2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk
Program Slovensko 2021 . 2027	do 2027	národná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.podhorod.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk/SODB/ www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Bývanie	Obec Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	datacube.statistics.sk/SODB/
Hospodárstvo	Obec Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Obchodný register Živnostenský register	www.podhorod.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Centrum vedecko-technických informácií	www. www.cvtisr.sk
Zdravotníctvo	Obec	www.podhorod.sk
Sociálna sféra	Obec Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.podhorod.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

1. Základná charakteristika obce

1.1 História obce

Podhorod' leží medzi východnými výbežkami Vihorlatu v nadmorskej výške okolo 340 m. Do začiatku 20. storočia mal slovenský nárečový názov Podhradze. V roku 1404 došlo ku krádeži 15 sviň patriacich poddaným z tejto dediny. Pri vyšetrovaní krádeže vznikla o nej prvá správa. Dedina patrila farárovi Petrovi z rodu šľachticov z Tibavy. V písomnostiach z 15. až 17. storočia sa vyskytuje len pod maďarským názvom Tibavaralya, v zmysle Podhradie. Maďarský názov, ktorý vyvinuli a používali šľachtici i úrady jednoznačne dosvedčuje, že dedina vznikla pod blízkym hradom. Založili ju nepochybne v druhej polovici 14. storočia usadlíci podľa zákupného, valašského práva, prípadne sa valasi usadili v už jestvujúcej dedine. Podhradie bolo v 14. až 17. storočí majetkovou súčasťou hradného panstva Tibava a vo vlastníctve šľachticov z Tibavy, Michaloviec, Vinného a ich príbuzných. V 16. storočí sa valašskí obyvatelia venovali aj roľníctvu. V roku 1564 tam hospodárila jedna domácnosť na celej, päť na polovičných usadlostiach, takže ich zdanili od 3,5 porty. V roku 1588 dve domácnosti hospodárili na

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

celých a jedna na polovičnej usadlosti, preto boli zdanené od 2,5 porty. Vtedy tam žili aj dve želiarske domácnosti. V poslednej štvrtine sa do dediny nasťahovali viaceré rodiny a dedina výrazne vzrástla. V roku 1599 v nej stálo 34 obývaných poddanských domov a dom šoltýsa. Koncom 16. storočia bolo Podhradie veľkou dedinou, najväčšou na panstve Tibava. Malo tradične takmer len poddanské obyvateľstvo, zväčšia rusínskeho pôvodu. V 17. a začiatkom 18. storočia väčšina poddaných dedinu opustila alebo vymrela. V dôsledku toho roku 1715 hospodárilo 14 sedliackych a jedna želiarska domácnosť, roku 1720 už 17 sedliackych a dve želiarske domácnosti. K dedine patrila vodný mlyn. V polovici 18. storočia bolo Podhradie gréckokatolíckou farnosťou a v druhej polovici 18. storočia malo slovenské obyvateľstvo. Nad dedinou je kopec, na ktorom sa nachádzajú zrúcaniny múrov stredovekého hrádka nepochybne patriaceho zemepánom tibavského panstva. Okrem hrádka nad Choňkovcami to bol druhý hrádok zemepánov z Tibavy. Archeológovia usudzujú, že hrádok nad Podhorod'om je starší ako južnejšie ležiaci hrádok nad Choňkovcami a že ho dali postaviť koncom 13. storočia. Je pravdepodobné, že doklady z rokov 1337 a 1345 sa vzťahujú k hrádku nad Podhorod'om. V rokoch 1939-1944 bola obec pripojená k Maďarsku. Oslobodená bola 20.10. 1944. Významná pre obec bola parná píla vybavená gravitačným vodovodom. Na píle vyrábali nábytkárske a stavebné výrobky. Jej prvým majiteľom bol Krajcer, neskôr Erenberg. Zlikvidovaná bola v rokoch 1940-1942.

Obyvatelia sa zaoberali sa poľnohospodárstvom, pastierstvom, pracovali v lesoch, pálili vápno a drevné uhlie. zhotovovaním výrobkov z dreva. Bola tu parná píla.

Bola tu aj „Potočná radová zástavba“ t.j. Osada rumunských hovoriacich Cigáňov (Kanalošovcov) sa zaoberala výrobou korýt, vahanov a lyžíc.

1.2 Prírodné pomery

Stred obce je 339 m a leží medzi Vihorlatom a Popričným vrchom v odlesnenej kotlinke vyerodovanej potokom Podhorod'ská voda. Na západnej a severnej strane je obkolesená strmými hlbokými dolinami, rozrezanými svahmi Vihorlatu, na východnej strane odlesnenými svahmi chrbta Paprtný. V jej okolí obce sú vápencové bralá s reliktnou flórou. Maloplošné chránené územia vyhlásené sú Hradný vrch Podhorod'. Výmera 2,03 ha. Vyhlásený v r. 1986. Bradlový tvrdoš s výskytom teplo a suchomilných spoločenstiev na vápencoch. Krajinný priestor dolín Podhorod'ská a Beňatinská voda. Priestor predstavuje prevažne lesné doliny na rozhraní orografických celkov Vihorlat a Popričný, vytvorené potokmi Podhorod'ská a Beňatinska voda, tečúcimi takmer súbežne východným okrajom pohoria Vihorlat a západným okrajom Popričného, rozdelené pretiahlym chrbátom komplexu Borola. Meandrujúce toky sprevádzajú súvislé, bohaté, pôvodné brehové porasty a pásy luk s rozptýlenými krovinami².

---

² PHSR Mikroregiónu BOROLO 2009 - 2014

1.3 Technické pomery

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z elektrickej stanice 35/22 kV Sobrance s inštalovaným transformátorom o výkone 10 MVA. Alternatívne je možné obce zásobovať z elektrickej stanice 110/22 kV Michalovce s inštalovanými transformátormi o výkone 2x40 MVA a 1x25 MVA. Pre napájanie odberných elektrických zariadení na území a v kat. území obce sú využívané ako zdroje el. energie transformačné stanice primárne napájané 22 kV VN prípojkami z VN vedenia č. 410. Obec má nedostatočné osvetlenie, je potrebná modernizácia a rekonštrukcia svietidiel, taktiež je náročná na údržbu a financovanie.

Obec nie je napojená na sieť plynu.

Obec má túto infraštruktúru uvedenú v tabuľke.

Tabuľka č. 3: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno, obecný v správe obce
kanalizácia	nie
ČOV	nie
plyn	nie
elektrina	áno
verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
operátor mobilný	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

1.4 Doprava

Vymedzené územie je určené katastrálnym územím obce. Dopravné sú napojené osovou dopravnou komunikáciou II. triedy II/566 so smerom na sever na Sninu a na západ do Tibavy, kde sa napája na cestu E/50 a to smerom na juhovýchod na hraničný priechod Vyšné Nemecké a na severozápad na Sobrance a Michalovce

1.5 Životné prostredie

Stupeň ekologickej stability územia sa hodnotí podľa miery kvality vegetácie a jej zastúpenia v katastrálnom území na základe metodických pokynov. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narúšania ekologických väzieb v katastrálnom území. Koeficient ekologickej stability v kvantitatívnom vyjadrení znamená:

- menej ako 3.0 - podpriemerná úroveň

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

- od 3.0 – 4.0 - priemerná úroveň
- nad 4.0 - vysoký stupeň ekologickej stability územia

O úrovni stupňa ekologickej stability katastrálneho územia v roku svedčia údaje v nasledovnej tabuľke č.4:

Rok	OP (ha)	Vinice (ha)	Záhrady (ha)	OS (ha)	TTP (ha)	Suma PP (ha)	LP (ha)	Vodná plocha (ha)	Zast. plocha (ha)	Ost. plocha (ha)	Celkom (ha)	ES
1994	61,95	0,00	18,75	8,05	416,22	623,96	939,25	11,37	14,72	171,57	1660,89	4,00
2011	89	0,00	18,00	8,00	407,00	522,00	946	11,00	27,00	154,00	1660,00	3,90

PHaSR Mikroregiónu Borolo a podklady z obce

OP- Orná pôda

OS- Ovocné sady

TTP- Trvalé trávne porasty

PP- Poľnohospodárska pôda

LP- Lesná pôda

ES- Koefficient ekologickej stability

Na základe tejto klasifikácie sme získali priemernú hodnotu stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie obce Podhorod'. Táto hodnota vyjadruje kvalitatívnu mieru ekologickej stability. Hodnota stupňa ekologickej stability 3,90 nám vyjadruje, že riešené územie patrí do krajiny s priemerným stupňom ekologickej stability, čo znamená z celkového pohľadu, že v riešenom území ekologické väzby nie sú silne narušené.

Pre porovnanie – priemerná hodnota SES v okrese Michalovce dosahuje 2,51. Katastrálne územie obce Remetské Hámre dosahuje 4,67. Vysoká nad Uhom – 1,64 a Veľké Kapušany – 1,85. Vysoký stupeň ekologickej stability obce Podhorod' je spôsobený vysokým podielom lesa a trvalých trávnych porastov, najmenej ornej pôdy v katastrálnom území obce a plošne vysokým zastúpením väzieb na ekologický významné segmenty.

Vysoký stupeň ekologickej stability územia je jednou z podmienok pre využitie potenciálu pre realizáciu ekologicky vhodných foriem cestovného ruchu.

1.6 Obyvateľstvo

V obci Podhorod' roku 2024 žilo v obci 314 trvale bývajúcich obyvateľov. Celková rozloha katastrálneho územia obce je 1660 ha, priemerná hustota osídlenia 19,91 obyvateľov na 1 km². K najvýraznejšiemu poklesu obyvateľov bolo v období rokov 2016 - 2020. Tento klesajúci trend je postupne znižovaný.

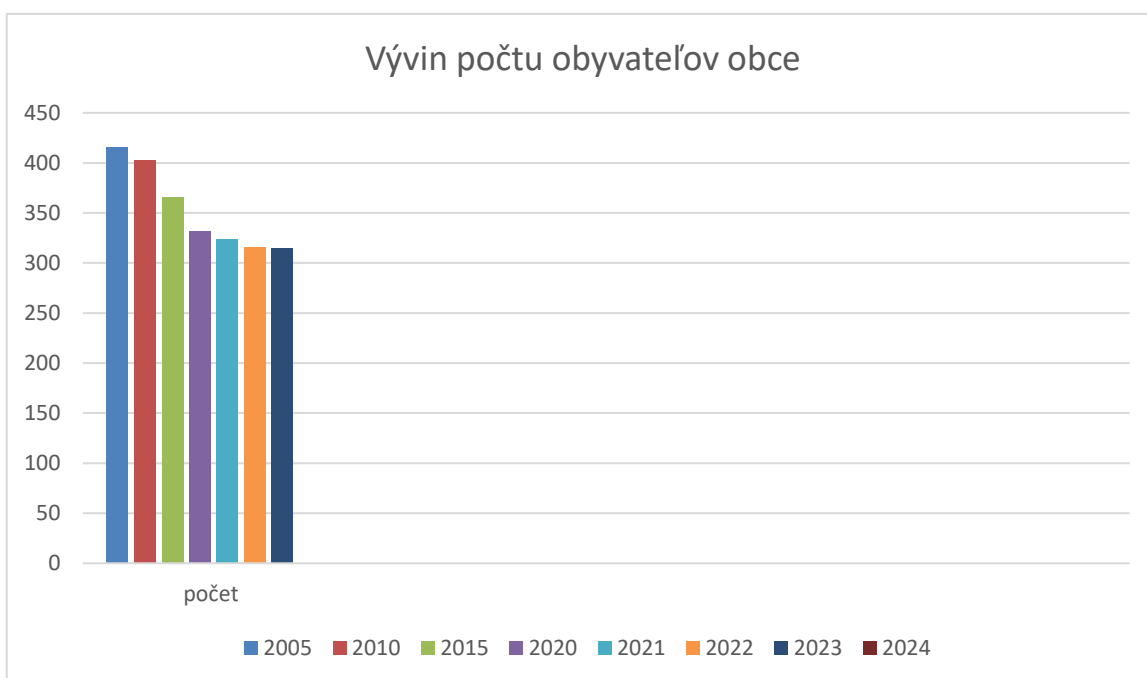
Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

Tabuľka č. 5: Obyvateľstvo

Rok / počet obyvateľov							
2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024
416	403	366	322	324	316	315	314

Vlastné zisťovanie z obce

Graf č. 1 Historický vývin počtu obyvateľov

Veková štruktúra obyvateľstva

Vekovú štruktúru obyvateľstva charakterizuje zastúpenie hlavných ekonomických aktívnych skupín v roku 2022:

- predproduktívny vek 0 - 14 rokov 33
- produktívny vek 15 - 62 rokov u žien 102
15 - 62 rokov u mužov 112
- posproduktívny vek 62 a viac - ženy 42
62 a viac - muži 24

Vo vekovej štruktúre obyvateľstva obce v dôsledku menšieho počtu obyvateľov v predproduktívnom veku oproti poproduktívnym, môžeme očakávať demografický problém prestarnutia obyvateľstva, ktorý prinesie problém v sociálnej starostlivosti obyvateľstva.

Vývoj nezamestnanosti

Priemerný ročný počet evidovaných nezamestnaných v obci v roku 2011 bolo 35 ľudí, v roku 2014 bolo 30 ľudí, v roku 2020 bolo 15 ľudí, v roku 2021 bolo 7 ľudí a v roku 2022 bolo 5 ľudí.

Tabuľka č. 6: Miera nezamestnaných

Miera nezamestnaných					
Rok	2011	2014	2020	2021	2022
Obyvateľstvo	35	30	15	7	5

Vlastné zisťovanie z obce

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v priemyselnej výrobe, dochádzajú denne za prácou, a v poľnohospodárstve.

Štatistické údaje v tejto oblasti sú dosť relatívne čísla. Každá inštitúcia si vedie svoju vlastnú štatistiku podľa vlastných kritérií. Obec má k dispozícii čiastočné informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktoré pracujú v zahraničí.

Uvedené údaje odzrkadľujú stagnáciu počtu nezamestnaných a na druhej strane dochádza k odlivu obyvateľstva za prácou z nášho územia. V dôsledku tejto skutočnosti obec zaznamenáva nepriaznivý trend vo vývoji ekonomiky a preto by mala podporovať aktivity podnikateľského sektora pri vytvorení nových pracovných miest.

V spolupráci s ÚPSVaR Sobrance obec organizuje verejnoprospešné práce alebo menšie obecné služby. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce.

NEZAMESTNANÍ a ZAMESTNANCI S NÍZSKYM VZDELANÍM

V spolupráci s ÚPSVaR Sobrance obec organizuje verejnoprospešné práce alebo menšie obecné služby. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce.

1.7 Bývanie

Domový a bytový fond

V obci výrazne prevláda 1 – 2 podlažná zástavba rodinnými domami (prevažne povojnová zástavba). Stavby sú situované okolo ciest a spravidla majú predzáhradku, dvor a záhradu. V zadnej časti dvorov sa nachádzajú prístavky a stavby, ktoré súvisia s drobnochovateľstvom a s poľnohospodárskou činnosťou majiteľa. Väčšina domov je v dobrom stavebno - technickom stave. Domy majú prevažne manzardové a sedlové strechy. Zástavba poväčšine pozostáva z domov, ktoré boli postavené po roku 1945. Počet domov postavených v roku

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

2015 – 0
2016 – 0
2017 – 0
2018 – 0
2019 – 0
2020 – 0
2021 – 1
2022 – 1

Tabuľka č. 7: Rodinné domy a byty

Rok	Rodinné domy			Byty			
	Domy spolu	Trvale obývané domy	Neobývané domy	Byty spolu	Trvalo obývané byty v rodinných domoch	Neobývané byty	Neobývané byty vyčlenené na rekreáciu
2021	160	94	66	160	3	0	0

Vlastné zisťovanie z obce

Tabuľka č. 8: Výstavba rodinných domov

Obec	
Obdobie výstavby	Rodinné domy
2001 - 2022	2

Podnikateľské subjekty a inštitúcie

Tabuľka č. 9: Podnikateľské subjekty a inštitúcie

Počet subjektov vedených v ŽR	2
Živnostníci nezapísaní v OR	1
Spoločnosti s ručením obmedzením	1
Neziskové organizácie	1

Zdroj: Obchodný register SR, Zoznam registrovaných spolkov a združení

1.8 Školstvo a vzdelanie

V obci sa nachádza materská škola ktorá je aj pre spádové dediny. A základná škola bola zrušená v roku 2023. Žiaci navštevujú základnú školu v Sobranciach a v Ubli.

1.9 Sociálna sféra

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu.

Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Obec Podhorod' v budúcnosti nepočíta s nárastom počtu obyvateľov najmä v kategórii predproduktívneho a produktívneho veku. Je potrebné počítať aj s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku.

Základné sociálne služby pre potreby obyvateľov obce sa zatiaľ neposkytujú v obci, ale sú zabezpečené v dostupných zariadeniach. V blízkosti obce sa nachádzajú sociálne zariadenia Zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby Sobrance, Zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS) Anna-Mária, v Horni, Zariadenie opatrovateľskej služby n.o. ReSocia v Remetských Hámroch. Domov na polceste ReSocia n.o. Petrovce. Zariadenie pre Seniorov v Koromli. Dom sociálnych služieb Michalovce. Zariadenie pre seniorov Michalovce a Harmónia – zariadenie sociálnych služieb Strážske.

Veková štruktúra obyvateľstva nám zatiaľ neukazuje demografický problém, ale v blízkej budúcnosti bude treba počítať s prestarnutím obyvateľstva a tým súvisiaci sociálny problém. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:

1. rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie:
  - a. poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia.
  - b. nepriaznivého zdravotného stavu, jedným z riešení je denný stacionár novostavba alebo rekonštrukcia starého domu,
  - c. dovŕšenia dôchodkového veku,
  - d. zariadenie opatrovateľskej služby - terénnej sociálnej služby
  - e. jedáleň pre dôchodcov
  - f. rozšírenie činnosti klubu dôchodcov a klub pre mládež
2. rekonštrukcia centra obce so zameraním na vybudovanie relaxačnej a oddychovej zóny – parková zeleň, lavičky....
3. dobrovoľné rekonštrukčné práce podporou dotácií a grantov na verejných priestranstvách pred obydliami spoločensky neprispôsobivých obyvateľov v rámci komunit osôb odkázaných na pomoc, aby sa u nich vytvoril pocit zodpovednosti a potreba začlenenia sa do spoločenského života v obci
4. dobudovanie športového areálu – aktivita pre mládež vo voľnom čase
5. riešenie denného stacionára, alebo domov sociálnych služieb a to v priestoroch bývalej základnej školy.

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

1.10 Zdravotníctvo

Zdravotnícke zariadenia sa v obci nenachádzajú.

Pre dostupnosť zdravotníckych zariadení v Sobranciach sa ani v budúcnosti nepočíta so zriadením týchto zariadení.

Tabuľka č. 10: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2023)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Zariadenie sociálnych služieb	nie
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Pošta	áno
Stomatologická ambulancia	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekáreň	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor obce	nie

Zdroj: Obecný úrad

1.11 Kultúra – deti, mládež, dôchodcovia

V obci sa pravidelne každoročne realizujú: Stávanie mája, Deň deti, Deň matiek, Úcta k starším, Podhorod'ské folklórne slávnosti, Mikuláš a Silvester.

Tabuľka č. 11: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	áno
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Knižnica	áno	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Detské ihrisko	áno
Folklórny súbor	nie	Športový klub	nie

Zdroj: Obecný úrad

Kultúrno-spoločenský život v obci je pomerne bohatý. Počas roka sa tu koná viacero rôznych podujatí, organizovaných pre niektoré špecifické skupiny obyvateľstva, ako aj pre širokú verejnosť.

Tabuľka 12: Kultúrno-spoločenské a športové podujatia organizované v obci počas roka

Mesiac	Podujatie
Január	Privítanie Nového roka
Február-marec	Deň žien
Máj	Stávanie mája

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

Jún-júl	
August	Podhorod'ské folklórne slávnosti
November	
December	Mikulášske posedenie, Silvestrovké posedenie

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných obciach, aj v Podhorod' má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V obci sa nachádza Gréckokatolícky kostol, zasvätený sv. Bazilovi Veľkému a Pravoslávny chrám apoštolom rovného sv. Rastislava, kniežaťa veľkomoravského.

1.12 Ubytovacie zariadenia

Ubytovacie zariadenia v obci chýbajú a to aj z toho dôvodu, že nie je rozvinutý cestovný ruch.

1.13 Služby -Stravovacie a reštauračné služby

V obci je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Ich existencia na území obce nevlýva na finančné možnosti obce a obyvateľstva. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze. Niektorí podnikatelia majú len sídlo v *obci* a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo obce.

Stravovacie zariadenia sa v obci nachádza v Pohostinstve u Emila, najbližšie sú Motorest Milka v Ubli, Reštaurácia Maňa, Reštaurácia Milka, Pohoda v Sobranciach, motorest Rybnička a vo Vyšnej Rybnici.

1.14 Cestovný ruch

Cestovný ruch v obci existuje v rozvíjajúcej sa miere. Od roku 2023 sa začal pod vedením obce rekonštruovať tunajší hrádok Hrad Tibava v Podhorodí a to dostavbou zrujnovaných murív. Starosta obce zamestnal osem ľudí (60 % ľudí z MRK) za finančnej podpory Ministerstva kultúry SR. V roku 2024 projekt obnovy Hradu pokračuje v gescii Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Intravilánom a extravilánom obce vedú turistické chodníky, ktoré vedú južne na Starý Koňuš, severne na Paprtný vrch, severozápadne až na Sninský kameň a Morské oko. V pláne je rozvinúť v chotári aj cykloturistiku, pracuje sa na predmetnom projekte. V obci Beňatina sa rozbieha v priestoroch bývalého kameňolomu a to Zipline s dĺžkou 180 m a 35 m ponad vodnú hladinu. V areáli kameňolomu sa nachádza sezónny bufet Kameňolom.

Je potrebné sa zamerať na pešiu turistiku, propagácia prírody a krajiny.

Časy, keď vrcholom našich cestovateľských snov bol autobusový zájazd do Chorvátska, Bulharska alebo dokonca po roku 1989 až do Grécka, sú pomaly preč. Nová doba prináša so sebou nové trendy. Tak, ako sa mení svet - zdokonaľujú sa technológie, ľudia hľadajú lepšie zážitky, mení sa aj cestovný ruch. Aké sú teda nové trendy v cestovaní? Dosiahnuť, zdolať, zvládnuť. Cestujúci začínajú byť „unavení“ z obyčajného navštevovania krajín, pasívneho prezerania pamiatok, máčania sa v mori, či prechádzok po prírode. Najnovšie ich láka dosiahnuť niečo, prekonať samých seba, čosi dokázať – zabehnúť Bostonský maratón, vyliezť na Matterhorn, surfovať v mori, splaviť dravú rieku, prejsť peši niektorú

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

z pútnických trás do španielskeho Santiaga de Compostela..... Work&Travel. Tento populárny spôsob cestovania spojeného s legálnou brigádou vo fastfoode, v marhuľovom sade, či ako plavčík na lodi nie je určený len pre vysokoškolákov. Stále viac ľudí si takzvané digitálne nomádstvo zvolí za životný štýl. Mnoho ľudí (informatici, novinári, blogeri, účtovníci, konzultanti...) totiž dokáže pracovať z takmer ktoréhokolvek kúta sveta bez toho, aby museli sedieť v kancelárii, postačí im počítač a pripojenie na internet. A tak sa na dlhší či kratší čas usadia v hociktorej krajine, kde je život lacnejší, slnko žiarivejšie a hlavne ľudia milší. A keď ich miesto začne nudiť, zbalia si ruksak a presídlia sa inam, o niekoľko sto kilometrov ďalej. „Neokukané“ destinácie. Mnohé známe a slávne mestá už hlásia problémy s nadmernými množstvami turistov, ktorí ich doslova valcujú. Cestovateľské klasiky ako Barcelona, Amsterdam, Benátky, Rím či Paríž už dokonca podnikli opatrenia a zaviedli reštrikcie voči hufom nevychovaných návštevníkov. Trendom sa preto v ďalších rokoch stane návšteva krajín a miest, ktoré sa doteraz neobjavovali na lesklých stránkach bedekrov. Menej populárne destinácie lákajú šarmom nepoznaného a v neposlednom rade sú aj lacnejšie. Hotely zamerané na komunitu. Veľa mladých ľudí dnes v ubytovacích zariadeniach nehľadajú dokonalé súkromie, ale, naopak, sociálne kontakty. Mnohé hotely naskočili na túto vlnu a zriaďujú vo svojich priestoroch veľké „obývačky“, kde sa hostia z celého sveta môžu stretnúť a zoznámiť. Čo dodať na záver? Tu sa ešte chcem rozpísať o starom, zaužívanom spôsobe trávenia dovolenky - tých niekoľkých dní zaslúženého odpočinku. Jednoducho, koľko ľudí, toľko chutí. Pre niektorých z nás sa toto obdobie spája s leňošením, ničnerobením, pre iných zase je to čas aktívneho oddychu a nevedia sa dočkať, kedy sa budú venovať vylepšovaniu svojho domu a jeho okolia, záhradky. Nieкто sa vyberie do hôr, iní si nevedia leto predstaviť bez mora, ale sú aj takí, ktorí sa cítia najlepšie vo víre veľkomesta. Sú však aj takí, ktorí radi spoznávajú ďaleké krajiny, ich obyvateľov, ich kultúru. Máme teda rôzne nároky a predstavy o ideálnej dovolenke. Jedno však máme to isté – snívame o takej dovolenke, ktorú si neskôr každý v rámci svojich možností aj naplánuje a zrealizuje. A keby sme nemali financie na dlhodobější dovolenkový pobyt, nemusíme smútiť, veď aj vydarený víkendový piknik má svoje čaro.

1.15 Rekapitulácia rozpočtu obce za roky 2018 – 2023

Tabuľka č. 13: Rekapitulácia rozpočtu obce

Prehľad hospodárenia obce v období od 2018 – 2023 (v celých €)						
Ukazovateľ / Roky	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bežné príjmy	451 402	514 738	482 004	670 601	530 703	688 061
Kapit. príjmy	49 917	61 660	101 618	1 962	56 595	49 865
Finančné príjmy	5 592	194 508	83 229	26 913	200 113	51 213
Príjmy spolu	506 911	770 906	666 851	699 476	787 411	789 139
Bežné výdavky	431 591	484 267	466 432	509 614	650 068	673 324
Kapit. výdavky	9 125	182 981	65 701	11 097	67 333	45 478
Finančné výdavky	31 948	63 440	103 258	6 359	62 699	56 377
Výdavky spolu	472 664	730 688	635 391	527 070	780 100	775 179
Zisk/strata	34 247	40 218	31 460	172 406	7 311	13 960

Vlastné zisťovanie z obce

1.16 Samospráva

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať Opatrenie klientskeho prístupu ktoré by riešilo vzťah zamestnancov úradu, ako aj poslancov OZ ku občanom a návštevníkom obce.

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 5 členov. Obec má zriadené obecné komisie: Komisia pre ochranu verejného poriadku, Komisia pre kultúru, šport a prácu s mládežou, Komisia pre výstavbu a zvelaďovanie obce, Komisia o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov. Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy. Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠS

Sídlo matričného úradu	Sobrance
Sídlo pracoviska daňového úradu	Michalovce
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Sobrance
Sídlo Okresného súdu	Michalovce
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Michalovce
Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Michalovce
Sídlo pracoviska úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	
Sídlo Územnej vojenskej správy	Košice
Sídlo Okresného úradu	Michalovce,
Sobrance	

1.17 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie územia

Obec Podhorod' je súčasťou Vyššieho územného celku Košice. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce.

Počas svojho doterajšieho pôsobenia sa regionálna samospráva orientovala vo väčšine prípadov výlučne na plnenie kompetencií, ktoré jej boli stanovené zákonom. Plnenie ostatných kompetencií, stanovených zákonom iným orgánom verejnej správy, regionálna samospráva prirodzene očakávala od príslušných orgánov. Tento prístup sa za dvadsaťjeden rokov existencie Košického samosprávneho kraja ukazuje ako málo efektívny. Je to prístup zameraný na procesy, kde dodržanie procesu (kompetencií) limituje dosiahnutie výsledku, riešenie aktuálneho problému obyvateľa (napr. v oblasti nezamestnanosti, sociálnej degradácie a z nich vyplývajúcej chudoby). Ak jeden článok v reťazi si nedostatočne plní svoje kompetencie, tak celá reťaz neplní dostatočne stanovené funkcie. Alebo inými slovami, reťaz môže byť len taká silná ako jej najslabší

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

článok. Preto stagnujúca alebo klesajúca životná úroveň na Východnom Slovensku a rastúca nezamestnanosť často prevyšujúca celoslovenský priemer nás nútia zmeniť tento málo efektívny model doterajšieho prístupu.

1.18 **Analýza silných a slabých stránok územia,**

Nasledujúce SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Podhorod' nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť. Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

1.19 **SWOT- Infraštruktúra a životné prostredie**

Silné stránky	Slabé stránky
• aktívna spolupráca obce pri dobudovaní infraštruktúry na mikroregionálnej úrovni • záujem predstaviteľov obce o zabezpečenie sociálnej starostlivosti pre obyvateľov • dobrá dopravná dostupnosť územia • pokrytie telekomunikačným a internetovým signálom • úplná elektrifikácia riešeného územia • rast podielu vyseparovaného odpadu	• nevyhovujúca dopravná dostupnosť a kvalita cestných sietí • vysoký podiel neobývaných domov v obci • nedostatočné protipovodňové opatrenia • nedostatočná technická úroveň cestných komunikácií • absencia priameho železničného spojenia • slabo rozvinutá sieť peších komunikácií • absencia zdravotníckeho zariadenia v obci • nezáujem občanov o životné prostredie • rast produkcie komunálneho odpadu • zlá/nízka kvalita vôd – povrchových aj podzemných • absencia školských zariadení (ZŠ)
Príležitosti	Ohrozenia
• východné Slovensko – prioritná oblasť dobudovania technickej infraštruktúry	• oblasť ohrozovaná povodňami • administratívne bariéry pri čerpaní prostriedkov z Programu Slovensko • zotrvanie pre vykurovaní tuhými palivami

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

• možnosti čerpania s Programu Slovensko na dobudovanie infraštruktúry • Schengenský priestor – zvýšenie bezpečnosti v obciach • prechod na ekologické formy vykurovania • prílev nových investícií siete • Materiálové a energetické využívanie odpadov – separovaný zber, recyklácia	• Veľký počet plánovaných investičných akcií • Vysoká finančná náročnosť investícií • Veľký rozpor medzi finančnými zdrojmi a strategickými zámermi • Pri pomalej výstavbe základnej infraštruktúry v obci je riziko odchodu mladých ľudí z obce • nedostatok investícií na dobudovanie dopravnej infraštruktúry • Vysoká miera nezamestnanosti- riziko odsťahovania obyvateľstva za prácou

1.20 SWOT- podnikateľské prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
• výhodná dopravná poloha, smer Michalovce – Ubl'a • relatívne nízke mzdové náklady • pomerne vysoký podiel ľudí v produktívnom veku • tradície v poľnohospodárstve, prírodné podmienky pre poľnohospodársku prvovýrobu • prítomnosť ľudových tradícií v živote obyvateľov • lacná pracovná sila • absencia zdroja znečisťujúceho životné prostredie	• absencia väčších zamestnávateľov v obci • nepriaznivá sektorová skladba, kde rozhodujúci podiel má primárny sektor, najmä poľnohospodárstvo • nízka vzdelanostná úroveň voľných pracovných síl • zaostávajúce služby pre cestovný ruch • absencia priameho železničného spojenia • neexistujúca priemyselná výroba • transformácia poľnohospodárstva • nevybudované služby • malý počet podnikateľov , stagnácia rozvoja malého a stredného podnikania • nepriaznivá sociálna a vzdelanostná úroveň obyvateľstva • nepriaznivá kvalifikačná štruktúra nezamestnaných • odchod mladých ľudí, vyšší počet obyvateľov v poproduktívnom vek
Príležitosti	Ohrozenia
• plánovaná dostavba diaľničného ťahu D1 až po hranice s Ukrajinou • blízkosť ukrajinskej hranice – partnerstvá • vybudovanie priemyselného parku so zameraním na potravinársky priemysel na území obce Bunkovce • dobrá dostupnosť centier osídlenia ako príležitosť pre odbytišťa produkcie – Michalovce, Sobrance, Užhorod	• legislatívne zmeny obmedzujúce hospodársku súťaž • neatraktívne územie pre zahraničných investorov • nedostatočná podpora malých a stredných podnikov zo strany štátu • nedostatočná motivácia obyvateľov v oblasti podnikania • pomalý rozvoj infraštruktúry

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

rozvoj služieb súvisiacich s dopravou, tranzit, logistika	- pokles počtu stálych obyvateľov, strata identity obcí - nedostatočná jazyková vybavenosť (svetové jazyky) - zhoršenie sociálnej situácie obyvateľov obce - absencia tradícií poskytovania služieb v cestovnom ruchu

1.21 SWOT- kultúra, šport, služby

Silné stránky	Slabé stránky
- vybudované nákupné služby - vybudovaný kultúrny dom	- absencia Klubu mladých - neexistujúce združenie pre ženy - neexistujú služby, okrem nákupných - absencia turistických tras a cyklotrás
Príležitosti	Ohrozenia
- oživenie života obce v dôsledku rozvoja cestovného ruchu - predpoklad na postupné využívanie opustených domov a rekonštrukcie na víkendové chalupy - možnosť čerpania nenávratných finančných prostriedkov z Programu Slovensko	- vysoká miera nezamestnanosti, problém dlhodobej nezamestnanosti, nedostatok financií - nízka životná úroveň obyvateľstva - riziko stagnácie dlhodobo nezamestnaných - hroziaca nízka úroveň poskytovania služieb v dôsledku absencie tradícií - nevybudovaná infraštruktúra

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- racionálne hospodárenie samosprávy
- pripravenosť obce na získanie externých zdrojov na realizáciu rozvojových projektov (množstvo pripravených projektových dokumentácií)
- neustále zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- využitie zdrojov z Programu Slovensko na realizáciu investičných a neinvestičných projektov, aktivita obce pri realizácii rozvojových projektov
- využitie celkom dobrej geografickej polohy obce v blízkosti viacerých centier zamestnanosti
- rozvoj poľnohospodárskej výroby
- aktivita obce na poli zapájania sa do regionálnych kooperačných štruktúr

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, a to z dôvodu absencie ponuky pracovných miest, slabej ponuky trávenia voľného času a nedostatku možností bývania
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby – z dôvodu málo výhodnej polohy vo vzťahu k najväčším ekonomickým centrom a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- nízka úroveň miezd v regióne Zemplína – úroveň miezd v regióne spolu s časovou a finančnou náročnosťou dochádzky do zamestnania pôsobí ako demotivačný faktor a generuje podmienky pre emigráciu obyvateľstva
- slabo využívaný potenciál cestovného ruchu – v obci sú len v minimálnej miere vybudované zariadenia cestovného ruchu
- veľká rozdrobenosť pozemkov a komplikovaná štruktúra vlastníckych vzťahov v katastrálnom území obce – výrazne limitujúci faktor potenciálnych rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre technickú infraštruktúru, budovanie chodníkov a pod.).

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaraďovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave. Ohrozenia obce Podhorod' vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže vedenie obce ovplyvniť.

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje víziu a stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

1.22 Rozpočet a finančné hospodárenie obce

Hospodárenie obce sa riadi zákonom NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nariadením Vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

v platnom znení, zákonom NR SR č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov ako aj ďalšími internými predpismi a všeobecne záväznými nariadeniami obce Podhorod'. Predložený návrh záverečného účtu roku 2023 v súlade s § 16 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení obsahuje požadované náležitosti:

- údaje o plnení rozpočtu v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- bilanciu aktív a pasív (stav majetku, pohľadávok a záväzkov),
- prehľad o stave a vývoji dlhu,
- hodnotenie plnenia programu obce

Po vykonaní ročnej účtovnej uzávierky k 31.12.2023 vykazuje obec Podhorod' majetok v objeme 1 888 601,79 €. Neobežný majetok bol vo výške 1 823 039,01 €. Obežný majetok bol vo výške 64 416,35 €, z toho zásoby vo výške 0,00 € a účty v čiastke 64 416,35 €. Porovnaním majetku so stavom k 31.12.2022 a 31.12.2023 je jeho pokles o 26 920,47 €.

1.23 Zhodnotenie realizácie predchádzajúceho PRO

Platnosť predchádzajúceho PRO Podhorod' 2016 – 2022.

Zámer 1.

Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti

3.1.1 Cieľ 1.1. Obecný úrad a kultúrny dom

Opatrenie	Rekonštrukcia budovy obecného úradu a kultúrneho domu za účelom zlepšenia energetickej úspornosti prevádzky
Zodpovedný	starosta obce
Spolupracujúci	realizujúca firma
Predpokladaná výška investícií v €	550 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Zrealizované v roku 2017
Zhodnotenie	Riešiť fotovoltariku ako zdroj pre tepelné čerpadla

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

3.1.2 Ciel' 1.2. Rekonštrukcia verejného osvetlenia

Opatrenie	Rekonštrukcia verejného osvetlenia výmena osvetľovacích zdrojov za energeticky úspornejšie
Zodpovedný	Starosta obce
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, realizujúca firma
Predpokladaná výška investície v €	40 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, ENERGOCOM
Stav	Realizované v rokoch 2015 - 2017
Zhodnotenie	Projekt ukončený

3.1.3 Ciel' 1.3. Rekonštrukcia obecného rozhlasu

Opatrenie	Zrealizovať rekonštrukciu obecného rozhlasu
Zodpovedný	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizujúca firma
Predpokladaná výška investícií v €	15 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, MF SR
Stav	Pripravuje sa
Zhodnotenie	Zaradiť do nového plánovacieho obdobia

3.1.4 Ciel' 1.4. Rekonštrukcia odvodňovacích systémov

Opatrenie	Rekonštrukcia odvodňovacích systémov
Zodpovedný	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizujúca firma
Predpokladaná výška investícií v €	22 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Environmentálny fond
Stav	Realizované v rokoch 2018 - 2019
Zhodnotenie	Projekt ukončený

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

3.1.5 Ciel' 1.5 Výstavba chodníkov

Opatrenie	Výstavba chodníkov
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná firma, realizujúca firma, občania v rámci aktivačných prác
Predpokladaná výška investícií v €	31 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Jedná časť zrealizovaná pri bývalej ZŠ
Zhodnotenie	Pokračovať v novom plánovacom období

3.1.6 Ciel' 1.6. Rekonštrukcia rozvodov obecného vodovodu a prameňov

Opatrenie	Rekonštrukcia rozvodov obecného vodovodu, vodojemu a troch prameňov
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná firma, realizujúca firma, občania v rámci aktivačných prác
Predpokladaná výška investícií v €	460 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Environmentálny fond
Stav	Pripravená projektová dokumentácia Rekonštrukcia vodovodu a prameňov
Zhodnote	V pláne

3.1.7 Ciel' 1.7. Rekonštrukcia autobusovej zastávky, alebo výstavba

Opatrenie	Rekonštrukcia autobusovej zastávky, alebo výstavba novej
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná firma, realizujúca firma,
Predpokladaná výška investícií v €	30 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, MF SR
Stav	Zrealizované
Zhodnotenie	Projekt ukončený

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

3.1.8 Cieľ 1.8. Výstavba domových čističiek

Opatrenie	Výstavba kanalizácie a ČOV
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná firma, realizujúca firma,
Predpokladaná výška investícií v €	1 500 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Environmentálny fond
Stav	Štúdia, príprava projektovej dokumentácie
Zhodnotenie	Realizovať v novom plánovacom období

Zámer 2

Zvýšenie kvality spoločenského života a podnikania

3.2.1 Cieľ 2.1. Tradícia kultúrnych podujatí

Opatrenie	Vytvorenie tradície usporiadania kultúrnych podujatí v obci, zviditeľnenie obce prostredníctvom propagačných materiálov
Zodpovední	Starosta obce
Spolupracujúci	Poslanci OZ
Predpokladaná výška investície v €	60 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, zdroje KSK
Stav	Realizuje sa priebežne
Zhodnotenie	Pokračovať aj v novom plánovacom období

3.2.2 Cieľ 2.2. Vybudovanie kamerového systému v obci

Opatrenie	Vybudovanie kamerového systému v areáli ZŠ, OZS, J-SD, Dom smútku a budovy OcÚ a KD
Zodpovedný	Starosta obce
Spolupracujúci	Spolupracujúca firma
Predpokladaná výška investície v €	56 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

Stav	Zrealizované
Zhodnotenie	Projekt ukončený

3.2.3 Ciel' 2.3. Internetizácia obce, informovanosť samospráva – obyvateľstvo – podnikatelia,

Opatrenie	Internetizácia obce, informovanosť samospráva – obyvateľstvo – podnikatelia,
Zodpovedný	Starosta obce
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľská firma
Predpokladaná výška investície v €	20 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, NASES
Stav	Projekt zrealizovaný súkromnými spoločnosťami
Zhodnotenie	Projekt ukončený

3.2.4 Ciel' 2.4. Zriadenie domu sociálnych služieb

Opatrenie	Zriadenie domu sociálnych služieb
Zodpovedný	Starosta obce
Spolupracujúci	Dodávateľská firma
Predpokladaná výška investície v €	400 000
Finančné zdroje	MPSVaR, externý dodávateľ/prevádzkovateľ
Stav	nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

3.2.5 Cieľ 2.5. Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou, kultúra, šport a cestovný ruch

Opatrenie	Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou, kultúra, šport a cestovný ruch
Zodpovedný	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Mikroregión BOROLO, MAS ZpV
Predpokladaná výška investície v €	10 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, KSK
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

Zámer 3

Skvalitnenie životného prostredia

3.3.1 Cieľ 3.1. Likvidácia divokých skládok

Opatrenie	Odstránenie – likvidácia divokých skládok odpadu
Zodpovedný	Starosta obce,
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	31 500 20 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, , Úrad vlády SR
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Obec bez čiernych skládok

3.3.2 Cieľ 3.2. Výstavba verejného kompostoviska a technického zariadenia

Opatrenie	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Zodpovední	Starosta obce
Spolupracujúci	Poslanci OZ, občania v rámci aktivačných služieb
Predpokladaná výška investície v €	100 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, Environmentálny fond
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

Zámer 4

Rozšírenie ponuky voľno časových aktivít a cestovný ruch

3.4.1 Cieľ 4.1. Letné kúpalisko, protipožiarna nádrž

Opatrenie	Letné kúpalisko, protipožiarna nádrž
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	52 500
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

3.4.2 Cieľ 4.2. Turistický respektíve náučný chodník

Opatrenie	Turistický respektíve náučný chodník
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizačná firma
Predpokladaná výška investície v €	11 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, dotácia MF SR
Stav	Udržiavané
Zhodnotenie	Nové už neplánovať

3.4.3 Cieľ 4.3. Rozšírenie amfiteátra, zastrešenie pódia

Opatrenie	Rozšírenie amfiteátra, zastrešenie pódia
Zodpovední	Starosta obce
Spolupracujúci	Realizačná firma
Predpokladaná výška investície v €	20 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

3.4.4 Ciel' 4.4. Dom remesiel

Opatrenie	Dom remesiel
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizačná firma
Predpokladaná výška investície v €	40 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, dotácia Ministerstva školstva SR
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

Analýza vonkajšieho prostredia

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Tabuľka č. 14: STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Vlastné spracovanie

Členstvo obce v organizáciách

Obec Podhorod' je členom viacerých združení, ktoré vznikli za rôznym účelom, majú rôzne ciele a prostredníctvom ktorých sa obec snaží uplatňovať a presadzovať svoje záujmy:

- „Združenie miest a obcí Slovenska“ (ZMOS) – organizácia zastupujúca záujmy obecných samospráv na celoslovenskej úrovni;
- Regionálne združenie miesta obcí „Sobranského regiónu“ (ZMO-SR) – záujmové združenie právnických osôb (obcí a miest), založené za účelom poradenstva a kvalitnejšieho riešenia spoločných problémov a výziev v danom regióne;
- „Regionálne vzdelávacie centrum Michalovce“ – záujmové združenie právnických osôb, združujúce obce a mestá, poskytujúce svojim členom rôzne vzdelávacie aktivity, školenia a prednášky spojené s výkonom samosprávy;
- „Miestna akčná skupina Zemplín pod Vihorlatom “ (MAS ZpV) – verejno-súkromné partnerstvo rôznych organizácií (obcí, podnikov, podnikateľov, fyzických osôb a pod.), vytvorené za účelom zlepšovania kvality života v území združenia (územie obcí, ktoré sú členmi tohto združenia), posilnenia ekonomického prostredia, zhodnotenia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpory trvalo udržateľného rozvoja;
- Záujmové združenie spoločenstva obcí mikroregiónu „Borolo.“ – záujmové združenie obcí Borolo, založené za účelom riešenia spoločných problémov týchto obcí;
- Občianske združenie „Diaľnica na Zemplín“ – občianske združenie, založené za účelom podpory budovania rýchlostnej komunikácie do regiónu Zemplína.

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

2.1 Vízia územia,

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj rôzne „nadradené“ stratégie, ktoré boli prijaté či už na nadnárodnej úrovni, na úrovni štátu alebo VÚC. Na medzinárodnej úrovni je Slovenská republika viazaná najmä Agendou 2030. Ide o súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Táto Agenda 2030 bola prijatá najmä za účelom zabezpečenia udržateľného rozvoja vo svete. Obsahuje spolu 17 cieľov, ktorých plnenie je v záujme udržateľného rozvoja potrebné naplňať. Implementácia Agendy 2030 je na Slovensku inštitucionálne rozdelená medzi Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. V konzultácii s odbornou verejnosťou bola Agenda 2030 na Slovensku premietnutá do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce. Sú nimi:

- Vzdelanie pre dôstojný život,

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

- Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,
- Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,
- Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,
- Právny štát, demokracia a bezpečnosť,
- Dobré zdravie. Vyššie uvedené prioritné oblasti sa premietajú aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska. Strategická časť Programu rozvoja obce Podhorod' na roky 2025 -2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PRO obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzerat'. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná strategická vízia obce:

Obec Podhorod' bude obcou, ktorá bude vyvážene zabezpečovat' podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Bude vyvážene a ohľaduplne využívat' svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľad'ovania.

V súvislosti s rozvojom sa bude snažiť propagovat' existujúce prírodné hodnoty, ktoré zasahujú do tejto oblasti. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť aj o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia a drobné výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť. Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov,

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, v neposlednom rade aj ochrana životného prostredia. V súlade s poslaním obce všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Zámer „Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti“ je nevyhnutné z hľadiska životných štandardov, ako aj udržania požadovanej štruktúry a počtu obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Zámer „Zvýšenie kvality spoločenského života a podnikania“ zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy.

Zámer „Skvalitnenie životného prostredia“ je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Zámer „Cestovný ruch a rozšírenie ponuky voľno časových aktivít“ budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu rozvoja obce Podhorod' sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

3.1. Akčné plány

PRIORITA 1 HOSPODÁRSKA OBLASŤ

1.1.1 Aktivita: Obecný úrad a kultúrny dom

Špecifický cieľ	Fotovoltaika ako zdroj pre tepelné čerpadla za účelom zlepšenia energetickej úspornosti prevádzky
Doba realizácie	2025
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	34 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet Program Slovensko
Cieľ	Úspora energie
Cieľová skupina	Užívatelia obecného úradu a KD
Vstupná hodnota	0 Mkw
Výstupná hodnota	3 Mkw
Pripravenosť	V pláne

1.1.2 Aktivita: Rekonštrukcia obecného rozhlasu

Špecifický cieľ	Zrealizovať rekonštrukciu obecného rozhlasu
Doba realizácie	2028 -2029
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	35 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, MF SR
Cieľ	Zlepšenie informovanosti a osvedy
Cieľová skupina	Občania obce a vlastníci nehnuteľnosti
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet zrekonštruovaných bodov
Pripravenosť	V pláne

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

1.1.3 Aktivita: Výstavba chodníkov

Špecifický cieľ	Výstavba chodníkov od bývalej ZŠ po políciu a od KD smerom na Ruský Hrabovec
Doba realizácie	2029 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	95 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet a MF SR
Cieľ	Zlepšenie bezpečnosti cestnej premávky
Cieľová skupina	Občania obce a užívatelia komunikácií
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Dĺžka novo vybudovaných chodníkov
Pripravenosť	V pláne

1.1.4 Aktivita: Revitalizácia cintorína

Špecifický cieľ	Revitalizácia s oplotením cintorína
Doba realizácie	2026
Garant	Obec
Finančné náklady v eur	25 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Cieľ	Estetizácia a ochrana cintorína
Cieľová skupina	Pietne prostredie
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet prvkov a dĺžka oplotenia
Pripravenosť	Spracovaná projektová dokumentácia

1.1.5 Aktivita: Rekonštrukcia strechy MŠ

Špecifický cieľ	Rekonštrukcia strechy MŠ
Doba realizácie	2025
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	25 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet a MŠVVaM SR
Cieľ	Zamedzenie škodám
Cieľová skupina	Žiaci MŠ
Vstupná hodnota	Poškodená strecha
Výstupná hodnota	Nová strecha
Pripravenosť	V pláne

PRIORITA 2
SOCIÁLNA OBLASŤ

2.1.1 Aktivita: Tradícia kultúrnych podujatí

Špecifický cieľ	Udržanie tradícií usporiadavania kultúrnych podujatí v obci, zviditeľnenie obce prostredníctvom propagačných materiálov
Doba realizácie	2025 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	40 000
Zdroje financovania	MF SR, KSK
Cieľ	Zachovávanie tradícií a dedičstva
Cieľová skupina	Široká verejnosť
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet podujatí
Pripravenosť	Priebežne

2.1.2 Aktivita: Dom sociálnych služieb

Špecifický cieľ	Zriadenie domu sociálnych služieb
Doba realizácie	2026 - 2027
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	400 000
Zdroje financovania	MPSVaR, externý dodávateľ/prevádzkovateľ
Cieľ	Starostlivosť o prestárlych občanov obce
Cieľová skupina	Občania obce a zo širokého okolia
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet lôžok
Pripravenosť	Vyhotovená štúdia

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

**2.1.3 Aktivita : Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou, kultúra, šport
a cestovný ruch**

Špecifický cieľ	Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou, kultúra, šport a cestovný ruch
Doba realizácie	2025 -2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	Mikroregión BOROLO, MAS ZpV
Finančné náklady v eur	15 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, KSK
Cieľ	Zlepšiť cezhraničnú spoluprácu, v rámci kultúry, športu a cestovného ruchu
Cieľová skupina	Umelecké súbory, športovci a turisti
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet stretnutí a podujatí
Pripravenosť	

PRIORITA 3
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

3.1.1 Aktivita: Výstavba verejného kompostoviska a technického zariadenia

Špecifický cieľ	Výstavba verejného kompostoviska a technického zariadenia
Doba realizácie	2029 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	Poslanci OZ, občania v rámci aktivačných služieb
Finančné náklady v eur	100 000
Zdroje financovania	MŽP SR
Cieľ	Zníženie množstva KO
Cieľová skupina	Občania obce a vlastníci nehnuteľnosti
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Množstvo spracovaného kompostu
Pripravenosť	V úvahách

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

3.1.2 Aktivita: Rekonštrukcia vodovodu a prameňov

Špecifický cieľ	Rekonštrukcia vodovodu a prameňov
Doba realizácie	2027 - 2029
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	460 000
Zdroje financovania	MŽP SR
Cieľ	Rekonštrukcia vodovodu
Cieľová skupina	Občania obce a vlastníci nehnuteľnosti
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Dĺžka zrekonštruovaného vodovodu
Pripravenosť	Pripravená projektová dokumentácia Rekonštrukcia vodovodu a prameňov

3.1.3 Aktivita:

Špecifický cieľ	Výstavba kanalizácie a ČOV respektíve domových čističiek
Doba realizácie	2029 - 2030
Garant	obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	1 500 000
Zdroje financovania	MŽP SR
Cieľ	Ochrana životného prostredia
Cieľová skupina	Občania obce a vlastníci nehnuteľnosti
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet domácností napojených na kanalizáciu, respektíve počet domových čističiek
Pripravenosť	Spracovaná štúdia a príprava na projektovú dokumentáciu

Program rozvoja obce Podhorod'
 Programovacie obdobie 2025 – 2030

3.1.4 Aktivita Rekonštrukcia potoka

Špecifický cieľ	Rekonštrukcia výstelky potoka a nové zábradlie
Doba realizácie	2026 - 2027
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	150 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet a environmentálny fond
Cieľ	Protipovodňové opatrenia a bezpečnosť
Cieľová skupina	Občania obce a vlastníci nehnuteľnosti
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Dĺžka
Pripravenosť	Obec má potok vo výpožičke

PRIORITA 4

Rozšírenie ponuky voľno časových aktivít a cestovný ruch

4.1.1 Aktivita: Letné kúpalisko, protipožiarna nádrž

Špecifický cieľ	Letné kúpalisko, protipožiarna nádrž
Doba realizácie	2028 - 2029
Garant	
Spolupracujúci partneri	Projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Finančné náklady v eur	62 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Cieľ	Rozvoj turizmu a protipožiarné opatrenie
Cieľová skupina	Široká verejnosť a preventívne opatrenie
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Vybudovaná nádrž
Pripravenosť	V pláne

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

4.1.2 Aktivita : Rozšírenie amfiteátra, zastrešenie pódia

Špecifický cieľ	Rozšírenie amfiteátra, zastrešenie pódia
Doba realizácie	2025
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	60 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet a MK SR
Cieľ	Modernizácia amfiteátra
Cieľová skupina	Široká verejnosť
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Strecha nad amfiteátrom
Pripravenosť	V pláne

4.1.3 Aktivita : Dom remesiel

Špecifický cieľ	Dom remesiel
Doba realizácie	2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	50 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet a MK SR
Cieľ	Uchovanie tradícií
Cieľová skupina	Široká verejnosť
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Vybudovaný dom remesiel
Pripravenosť	V pláne

4.1.4 Aktivita : Rekonštrukcia multifunkčného ihriska v obci Podhorod'

Špecifický cieľ	Rekonštrukcia multifunkčného ihriska
Doba realizácie	2025
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	30 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet a MIRRI
Cieľ	Rozvoj športu
Cieľová skupina	Široká verejnosť
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Zrekonštruovaný areál
Pripravenosť	V pláne

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Strategické zámery bude možné naplňať, keď sa nebude meniť neustále dotačná politika a bude ľahšie môcť získať finančné zdroje z fondov EÚ, nakoľko obec z vlastných prostriedkov nebude mať možnosť naplňať svoje strategické ciele.

4.1. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PRO PODHOROĎ

Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami. V systéme riadenia a implementácie PRO je Riadiacim orgánom na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PRO, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu Monitorovacieho výboru. Orgánom auditu je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu Platobného orgánu vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu Sprostredkovateľského orgánu. PRO ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016). Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča zriadiť pri obecnom zastupiteľstve komisiu strategického rozvoja. Táto komisia by vystupovala ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PRO, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PRO a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod. Samospráva tak bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PRO berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PRO a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program rozvoja obce, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov. Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PRO obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ. Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PRO. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PRO. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PRO a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PRO a vstupujúce do partnerstiev na mimo sektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Zájmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Podhorod' v súlade s opatreniami a aktivitami PRO, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce. Ostatní socio - ekonomickí partneri – podieľajúci sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PRO Podhorod' na roky 2025 – 2030. **Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Podhorod'.** Implementácia PRO Podhorod' sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PRO by mali byť priamo napojené na rozpočet obce a zároveň reflektujú kompetencie obce. Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PRO Podhorod' je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poslanci obce, súčinnosť poskytnú jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce. Realizácia vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a cudzích zdrojov, a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre euro fondy. V obci je zriaďovanie ďalších orgánov v súvislosti s PRO bezpredmetné.

4.2. SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA NAPLŇANIA PRO

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PRO patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2023 – 2030 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2022 - 2030. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov. Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PRO je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorit a prioritných osí PRO. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov). **Monitoring** Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PRO je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PRO. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PRO, vypracovávajú priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PRO a podklady pre rozhodovanie Obecného zastupiteľstva obce (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PRO). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PRO v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PRO Podhorod'). Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PRO ako celku bude zabezpečovať OcÚ. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PRO a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Podhorod' a Obecného zastupiteľstva obce Podhorod'. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PRO, resp. jeho rôznych aspektov.

Ciele PRO sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PRO. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PRO. Rámcové merateľné ukazovatele PRO sú uvedené na konci programovej časti PRO na roky 2025 - 2030. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov. Hodnotenie v súlade so systémom riadenia, definovaným v PRO, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PRO a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PRO a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2025 – 2030) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PRO, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba). Pri hodnotení treba brať v úvahu skutočnosť, že návrhy do PRO podávali rôzne cieľové skupiny obyvateľstva, inštitúcie a jednotlivci. Nie všetky úlohy sú reálne z pohľadu samosprávy, nie všetky úlohy sú prioritné z pohľadu obecného zastupiteľstva a nie všetky úlohy je možné zrealizovať z vlastných prostriedkov obce, s prihliadnutím na nenárokovateľnosť dotácií a nie celkom transparentný spôsob ich získavania. Niektoré úlohy môžu vychádzať z momentálnej nálady v obci či jednotlivých záujmov, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. PRO nie je dogma a nie je to nemenný materiál, je to vytýčenie dlhodobých cieľov a potrieb obce z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecné zastupiteľstvo môže tento materiál dopĺňať a aktualizovať. Priebežné hodnotenie procesu priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

1.januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ Obecnému zastupiteľstvu obce najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PRO, a priebežné správy o implementovaní PRO predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecného zastupiteľstva obce pri riadení realizácie PRO s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov. Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PRO, a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PRO. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PRO (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2030. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

4.3.Akčný plán

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce Podhorod' v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných Projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

Tabuľka č. 15: Harmonogram realizácie

Strategický zámer	Cieľ	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.	1.1.1						
	1.1.2						
	1.1.3						
	1.1.4						
	1.1.5						
2.	2.1.1						
	2.1.2						
	2.1.3						
3.	3.1.1						
	3.1.2						
	3.1.3						
	3.1.4						

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

4.	4.1.1						
	4.1.2						
	4.1.3						
	4.1.4						

5. FINANČNÁ ČASŤ

5.1. Finančný plán na celú realizáciu PRO.

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu Programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal Program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia. Táto časť sa bude konkretizovať v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Tabuľka č. 16: Harmonogram realizácie s výškou finančných nárokov

Strategický zámer	Cieľ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Spolu €
1.	1.1.1	34 000						34 000
	1.1.2				20 000	15 000		35 000
	1.1.3					50 000	45 000	95 000
	1.1.4		25 000					25 000
	1.1.5	25 000						25 000
2.	2.1.1	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	5 000	40 000
	2.1.2		300 000	100 000				400 000
	2.1.3	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	15 000
3.	3.1.1					60 000	40 000	100 000
	3.1.2			200 000	160 000	100 000		460 000
	3.1.3					700 000	400 000	1 500 000
	3.1.4		80 000	70 000				150 000

Program rozvoja obce Podhorod'
Programovacie obdobie 2025 – 2030

4.	4.1.1				40 000	22 000		62 000
	4.1.2	60 000						60 000
	4.1.3						50 000	50 000
	4.1.4	30 000						30 000

5.2. Riziká implementácie a ich prevencia

Strategické zámery bude možné naplňovať, keď sa nebude meniť neustále dotačná politika a bude ľahšie môcť získať finančné zdroje z fondov EÚ, nakoľko obec z vlastných prostriedkov nebude mať možnosť naplňovať svoje strategické ciele.

6. ZÁVER

PRO Podhorod' je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. PRO je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby. Predmetný PRO Podhorod' bol schválený na zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Podhorod' dňa: ..... uznesením OZ č. .... a zverejnený na web stránke obce .....

pečiatka obce

Anton Hricko
starosta obce

7. PRÍLOHY PRO

7.1. Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO

- Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (www.beiss.sk)
- Halás, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska.
Sociologický časopis/Czech Sociological Review, 2008, Vol. 44, No. 2
- Inštitút priestorového plánovania (2016): Stručná metodika spracovania Programu rozvoja obce a Spoločného programu rozvoja obcí. Bratislava: september 2016.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 Korec, P. (2005): Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004. Bratislava: Geografika, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s. MDVRR (2015): Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.
- Operačné programy 2014-2020
- Partnerská dohoda 2014-2020
- PHSR Košického samosprávneho kraja 2023-2027
- Register pozemkových spoločností
- Register účtovných závierok
- Súvaha obce Podhorod' k 31.12.2023
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (2020): Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. Bratislava: január 2020.
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
- Územný plán obce Podhorod'.
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
- Výkaz ziskov a strát obce Podhorod' k 31.12.2023
- Weisová, D., Bernátová, M. (2012): Strategické plánovanie samosprávy. Žilina: Municipalia, 2012.
- Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení
- Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti
- Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk	www.maps.google.com
datacube.statistics.sk	www.minv.sk
datacube.statistics.sk/SODB/	www.orsr.sk
www.pamiatky.sk	cp.atlas.sk
www.registeruz.sk	www.registeruz.sk
https://gis.nlc.sk.org/islhp/#lesnictvo	www7.statistics.sk
statdat.statistics.sk	www.ives. vs.sk/heraldreg
www.beiss.sk	www.podhorod'.sk
www.cdb.sk	www.zrsr.sk